

27.9.2018

diaarinumero
1570/01.01/2018

Jakelussa mainituille

Eläintautilain uudistaminen Euroopan unionin uuden eläinterveys sääntöjen täytäntöön panemiseksi**Asettaminen**

Maa- ja metsätalousministeriö on tänään asettanut hankkeen, jossa valmistellaan hallituksen esityksen muodossa ehdotukset eläintautilain (441/2013) sääntelyn saattamiseksi vastamaan uutta Euroopan unionin lainsäädäntöä.

Toimikausi

28.9.2018 - 31.12.2020

Tausta

Eläintautilaissa säädetään tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisystä ja esiintymisen seurannasta sekä eläintautien hävittämiseksi ja leviämisen estämiseksi tarvittavista toimenpiteistä. Laki koskee 24 Euroopan unionin asetuksen ja direktiivin sekä lukuisien näiden nojalla annettujen säädösten kuten komission päätösten täytäntöönpanoa. Eläintautilain nojalla on annettu yksi valtioneuvoston asetus sekä useita kymmeniä maa- ja metsätalousministeriön asetuksia. Lisäksi voimassa on vielä joitakin lain siirtymäsäännöksillä voimaan jätettyjä, kumotun eläintautilain (55/1980) nojalla annettuja maa- ja metsätalousministeriön asetuksia.

Lailta täytäntöön pantava eläinten terveyttä koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö on suurelta osin uudistettu tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/429 (*eläinterveys sääntö*) sekä suoritettavaa viranomaisvalvontaa koskevien sääntöjen osalta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 2017/625 (*virallista valvontaa koskeva asetus*). Eläinterveys sääntö tulee sovellettavaksi huhtikuussa 2021 ja virallista valvontaa koskeva asetus joulukuussa 2019. Eläinterveys sääntö sisältää runsaasti valtuuksia, joiden mukaan komissio voi antaa delegoituja säädöksiä ja täytäntöönpanosäädöksiä. Näiden valmistelu on parhaillaan käynnissä, ja ne tulee eläinterveys sääntöön mukaan antaa viimeistään kaksi vuotta ennen asetuksen voimaantuloa eli ensi vuoden maaliskuun loppuun mennessä. Eläinterveys sääntöön siirtymäsäännöksillä tiettyjen eläintautien vastustamista koskevat direktiivit on jätetty voimaan toistaiseksi, enintään viiden vuoden ajaksi asetuksen soveltamisen alkamisajankohdasta lukien.

Eläinterveyssäännöstö ei laajuudestaan huolimatta tule todennäköisesti aiheuttamaan suuria sisällöllisiä muutostarpeita nykyiseen lainsäädäntöön. Taudintorjunnan periaatteet säilyvät pääosin samoina, minkä lisäksi asetus jättää kansalliselle lainsäätäjälle monilta osin liikkumavaraa. Kansallisesti voidaan esimerkiksi vastustaa myös sellaisia eläintauteja, jotka eivät ole eläinterveyssäännöstön mukaisesti vastustettavia, sekä tietyin edellytyksin säätää unionin vaatimuksia tiukemmista vaatimuksista tai lisävaatimuksista. Lisäksi useiden unionin lainsäädännössä vastustettaviksi eläintaudeiksi listattujen eläintautien torjuntatoimenpiteet tulevat jatkossakin perustumaan kansallisiin hävittämishjelmiin. Kansallisen lainsäädännön rakennetta on kuitenkin muutettava, kun pääosin direktiiveihin pohjautuva unionin sääntely muuttuu asetuksiin pohjautuvaksi. Jatkossa kansallisella lailla ja asetuksilla on tarpeen erityisesti yksilöidä unionin säädöksissä säädettyihin tehtäviin toimivaltaiset viranomaiset. Lisäksi tulee säätää hävittämishjelmista ja muista sellaisista asioista, jotka eläinterveyssäännöstön ja virallista valvontaa koskevan asetuksen mukaan edellyttävät jäsenvaltion toimenpiteitä sekä säätää eläinterveyssäännöstön jättämän kansallisen liikkumavaran käytöstä.

Tavoitteet

Hankkeen tavoitteena on uudistaa eläintautilain sääntely eläinterveyssäännöstön täytäntöönpanemiseksi ja ottaen huomioon eläinten terveyttä koskevat muut unionin säännökset sekä uusi virallista valvontaa koskeva asetus. Tavoitteena on, että eläinterveyssäännöstön jättämää kansallista liikkumavaraa käytetään siltä osin kuin se on tarpeen Suomen hyvän eläintautitilanteen säilyttämiseksi kuitenkin tarpeetonta hallinnollista taakkaa välttämällä.

Tehtävä

Hankkeessa valmistellaan hallituksen esityksen muodossa ehdotukset säännöksiksi, joilla eläintautilain sääntely saatetaan vastaamaan uudistunutta Euroopan unionin sääntelyä. Lisäksi valmistellaan tarvittavat muut lakitasoisen sääntelyn muuttamista koskevat ehdotukset. Esitys annetaan eduskunnalle keväätistuntokaudella 2020.

Valmistelussa otetaan huomioon maakuntauudistus sekä se valmistelu, jota samanaikaisesti tehdään muun lainsäädännön kuten eläinlääkinnällistä rajatarkastusta ja eläintunnistusjärjestelmää koskevan lainsäädännön saattamiseksi vastaamaan eläinterveyssäännöstöä.

Jos valmistelun aikana havaitaan välttämättömiä tarpeita muuttaa lainsäädäntöä jo vuonna 2019 virallista valvontaa koskevan asetuksen vuoksi, muutosten toteuttamiseksi valmistellaan erillinen hallituksen esitys.

Hankkeessa ei valmistella uudistuksen edellyttämiä asetustasoisia säännöksiä, mutta valmistelu on tarkoituksenmukaisella tavalla sovitettava yhteen näiden valmistelun kanssa.

Organisointi

Esityksen valmistelijat ovat lainsäädäntöneuvos Johanna Wallius ruokaosaston oikeudellisesta yksiköstä sekä neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin ruokaosaston eläin- ja kasvinterveyden yksiköstä. Wallius toimii päävastuullisena valmistelijana ja esittelijänä.

Elintarviketurvallisuusvirasto, 1.1.2019 alkaen Ruokavirasto, osallistuu valmisteluun. Oikeusministeriötä, aluehallintovirastoja sekä muita sidosryhmiä kuullaan lainsäädäntöhankkeen valmistelun aikana.

Hankkeesta on laadittu erillinen hankesuunnitelma.

Kustannukset ja rahoitus

Hallituksen esitys valmistellaan virkatyönä.

Osastopäällikkö

Minna-Mari Kaila

Hallitusneuvos

Tanja Viljanen

JAKELU

Hankkeen valmisteluun osallistuvat henkilöt

TIEDOKSI

erityisavustaja Lahti
kansliapäällikkö Husu-Kallio
Elintarviketurvallisuusvirasto
aluehallintovirastot
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC ry
Eläinten terveys ETT ry

